

TRONDHEIM KOMMUNES
BYGGESKIKKPRIS 2021

Trondheim kommune deler hvert år ut en byggeskikkpris til et bygg eller anlegg som juryen ønsker å hedre for god byggeskikk. Prisen deles ut til byggverk/prosjekt som bidrar til å heve og utvikle allmenn byggeskikk, som er av høy kvalitet, er knytta til folks dagligliv og nærmiljø, og som tar hensyn til Trondheims egenart.

Årets byggeskikkpris går til et prosjekt laget av lokale ressurser, som viderefører gamle tradisjoner, både i seg selv og gjennom prosessen. Det har resultert i et spennende prosjekt hvor lokal og eldre byggeskikk har funnet sin plass i en moderne og funksjonell bygning. Prosjektet har en nøysom utforming fundert i en helhetlig forståelse av bærekraft.

Juryen 2021

Mona Berger
Varaordfører og juryleder

Einar Aassved Hansen
Trondheim kommune

Olivier Herail
Trondhjems Arkitektforening

Lisbet Haug
Norske landskapsarkitekters forening

Aase Sætran
Næringsforeningen i Trondheimsregionen

Stuart Dickson
Fakultet for arkitektur og design, NTNU

Trondheim kommunes byggeskikkpris 2021 går til:

SAMFUNNSPROSJEKTET

SAMFUNNSHUSET PÅ TEIGEN

PÅ KLÆBU BYGDEMUSEUM

representert ved Brendeland & Kristoffersen arkitekter AS, Klæbu historielag og Fakultet for arkitektur og design, NTNU

SAMFUNNSPROSJEKTET

SAMFUNNSHUSET PÅ TEIGEN

representert ved Brendeland & Kristoffersen arkitekter AS, Klæbu historielag og
Fakultet for arkitektur og design, NTNU

FAKTA

Byggherre: Klæbu historielag

Arkitekt: Brendeland & Kristoffersen

Utførende: studenter og ansatte ved studieprogrammet
Tradisjonelt bygghåndverk, Fakultet for arkitektur og design, NTNU
og dugnadsarbeid i regi av Klæbu historielag

Sted: Teigen ved Selbusjøen

Areal: 180 m²

Foto: Brendeland & Kristoffersen

Arets byggeskikkpris går til Samfunnshuset på Teigen, Klæbu bygdemuseum. Museet er et viktig samlingspunkt for nærmiljøet i Klæbu og for besøkende. Det nye samfunnshuset legger til rette for mer bruk av museet, for alle aldersgrupper. Bygningen har en tradisjonell konstruksjon og hovedform, men er samtidig et moderne og inkluderende arkitekturprosjekt, både estetisk og funksjonelt. Den viderefører gamle tradisjoner, og er et museum i seg selv, i tillegg til å bidra til opplæring i tradisjonshåndverk og videreføring av kunnskap.

Stedet

Klæbu bygdemuseum ligger på Teigen ved Selbusjøen. De fleste bygningene ble bygget rundt 1850, og museet ble opprettet i 1975.

Teigen har i mange år vært et samlingssted for folk i Klæbu, et reisemål for barnehager og skole, et sted for utendørs arrangementer og utflukter. Det nye samfunnshuset gir nye muligheter for Klæbus og Trondheims befolkning på dette utrolig vakre, historiske stedet ved Selbusjøen. Samfunnshuset er plassert ved sjøen, og ligger tett på naturen.

Bygningens plassering på tomten skaper et fint samspill mellom eksisterende eldre bygninger, enga og vannet. Prosjektet har tilpasset seg stedet og har lyktes med å ta vare på og løfte fram de unike kvalitetene på stedet. Bygningens plassering rammer inn enga på en fin måte og det dannes et tun mellom bygningene.

Samfunnshuset ligger fint plassert ved Selbusjøen.
Situasjonskart: Brendeland & Kristoffersen

Prosess

I 2016 var Klæbu historielag i kontakt med studiet «Tradisjonelt bygghåndverk» ved NTNU med tanke på riving og gjenoppbygging av eksisterende låve på Teigen med tradisjonell konstruksjon. Arkitekt deltok fra starten av prosessen. Det ble enighet om å bevare og restaurere låven og i stedet oppføre et nytt samfunnshus og museumsbygg på enga ned mot Selbusjøen med tradisjonell trekonstruksjon.

Det tette samarbeidet mellom Klæbu historielag, NTNU og Brendeland & Kristoffersen arkitekter har vært

grunnlaget for at det nå står et vakkert samfunnshus på Teigen som del av historielagets tun. Prosjektet inspirer og viser hva som er mulig å få til med relativt enkle midler når gode krefter jobber sammen.

Arkitektene har tatt på seg en fasilitatorrolle som har hentet fram det beste i sted, mennesker og ressurser. De involvertes kompetanse og engasjement har lagt rammene for arkitekturen, og ikke motsatt. Resultatet er en bygning som har gjennomtenkte, men enkle designgrep. Slik har det vært mulig for Klæbu historielag,

med hjelp fra studentene ved linjen for tradisjonshåndverk på NTNU, å gjøre mye av snekkerarbeidet selv, og prosjektet kunne realiseres innenfor relativt begrensede økonomiske rammer.

Det er lagt stor vekt på å benytte lokale ressurser i prosjektet i alle ledd, og dette har i høy grad påvirket utformingen. Samarbeidet mellom Historielaget, arkitekt og utdanning ved NTNU har vært utnyttet til fulle for alle parter.

NTNU-studenter ved «Tradisjonelt bygghåndverk» utførte tømmerkonstruksjonen vinteren 2017

basert på tømmer fra lokal skog. I forkant gjennomførte historielaget en dugnad for oppføring av grunnmur og golv. Tømmerkonstruksjonen er den største som har vært laget hittil av studieretningen «Tradisjonelt bygghåndverk».

Alle øvrige byggearbeider (med unntak av vinduene) har enten vært utført i form av dugnad, kveldsarbeid av lokale frivillige ressurspersoner, av dyktige hobbysnekkerne og lokale fagfolk med profesjonell bakgrunn innen relevante byggfag. Et slikt prosjekt skaper et unikt fellesskap i Klæbu. Det er førstklassenes

håndverk i samtlige ledd, og det har vært en stor entusiasme for å sammen skape et resultat en kan være stolt av. Dugnadsinnsatsen har dessuten holdt kostnadsnivået svært lavt – og det har vært en forutsetning for å lykkes med prosjektet.

Man har i stor grad har lyktes med å skape et bygg som på et vis gjenspeiler de menneskene som har vært involvert og stedet det er bygget. Det har vært en prosess som legger til rette for eierskap, medvirkning og det å bygge sosiale fellesskap. Resultatet har blitt noe å være stolt over, og et bygg som kan bety noe

for et lite sted.

Samfunnshuset er på mange måter «work in progress» – også fysisk. Huset vil aldri bli «ferdig». Møblering, inventar og tilrettelegging utendørs vil være en pågående prosess og utvikling som skal være en del av historielagets og ulike ildsjelers virksomhet i mange, mange år framover.

*Bygningen er av førstklassenes håndverk.
Foto: Brendeland & Kristoffersen*

Arkitektur

Prosjektet er enkelt, men likevel gjennomtenkt og har vellykkede arkitektoniske grep hva gjelder form, plassering på tomten, konstruksjon og uttrykk.

Bygningen er uisolert og skal primært benyttes vår, sommer og høst. Den har en tradisjonell konstruksjon og hovedform, men er samtidig et moderne og inkluderende arkitekturprosjekt, både estetisk og funksjonelt. Den er oppført utelukkende i miljøriktige materialer, i all hovedsak i tre. Mesteparten av treverket er lokalt tilvirket i alle ledd med stor fagkunnskap. Bygningen er naturligvis universelt utformet.

På sikt vil det bli installert to tradisjonelle skoleovner for å utvide brukstiden utover høsten. Det er dermed svært lav energibruk fra elektrisitet; primært til belysning, frostsikring, matlaging og musikkandlegg.

Bygningen har mange kompliserte møter mellom moderne og tradisjonelle teknikker og uttrykk. Det er lagt mye omtanke i utformingen av detaljene slik at disse fremstår presise og avklarte. Særlig eksponeringen av konstruksjonsdetaljene gjør at bygget nærmest fungerer som en lærebok i eldre håndverksteknikk og gir en unik karakter til det store, ellers enkle rommet.

Det er brukt mye grovt tilvirket byggemateriale. Det grove treverket er et synlig tegn på at treverket er tilvirket lokalt og for hånd. Det å ta i bruk kortreiste materialer og lokal kompetanse skaper ringvirkninger utover det enkelte byggeprosjektet. Lokal verdiskapning, kunnskapsutvikling og -overføring, forvaltning av naturressurser og lokalt eierskap og forankring er viktige bieffekter som gir prosjektet en rolle i lokalmiljøet utover bygget i selv.

*Til venstre: Detaljer fra prosessen.
Foto: Brendeland & Kristoffersen*

Konstruksjonen i bygningen viser godt , og er en del av utstillingen til museet.
Foto: Brendeland & Kristoffersen

Trøndersk sperreverk
Foto: Brendeland & Kristoffersen

De store landskapstrekkene er godt lesbare ved at det
rause vindusfeltet i øyehøyde følger hele byggets omkrets,
og skaper en sterk forbindelse mellom ute og inne.
Foto: Geir Hageskal

Bruk

Teigen har i mange år vært et samlingssted for folk i Klæbu, et reisemål for barnehager og skole, et sted for utendørs arrangementer og utflukter. Det nye samfunnshuset gir nye muligheter for Klæbus og Trondheims befolkning på dette utrolig vakre, historiske stedet ved Selbusjøen.

Bygningen er funksjonell og består hovedsakelig av ett stort rom, med et lite rom i hovedrommet med to toaletter og en kjøkkenkrok. Likevel er det et vakkert rom hvor konstruksjon og landskapet rundt får spille hovedrollen.

Bygningen kan romme inntil 160 personer og er godt egnet for festlige sammenkomster. En begrensende faktor for byggets størrelse var hvor mange takstoler studentene ved tradisjonshåndverklinsen kunne ferdigstille på to uker.

Bygningen vil bli brukt av skoler og barnehager som besøker Teigen. Den skal brukes til møter og foredrag i historielaget, av en rekke ulike foreninger og for politiske møter. Den er blitt booket for bryllup, konfirmasjoner og merkedager, den vil bli brukt i forbindelse med 17. mai, St. Hans og andre offentlige arrangementer som foregår inne og ute på enga og stranda. I tillegg vil den selvsagt få en rolle som lokale for utstilling av museumsobjekter i historielagets eie. Bygningen vil få en betydning i lokalsamfunnet ved å være et lavterskeltilbud for å samle til fest i vakre omgivelser.

Bygningen er også tenkt som et tilbud for de som besøker Teigen og Selbusjøen for et bad eller en skogstur. De rause vindusflatene gjør at bygget fungerer som et utstillingsareal selv når det er stengt. Bygningen er først og fremst egnet for bruk vår, sommer og høst, noe

Foto til venstre: Geir Hageskal

Foto: Geir Hageskal

Foto: Brendeland & Kristoffersen

Foto: Brendeland & Kristoffersen

Foto: Brendeland & Kristoffersen

som gir helt andre muligheter med tanke på isolering, konstruksjon og utforming.

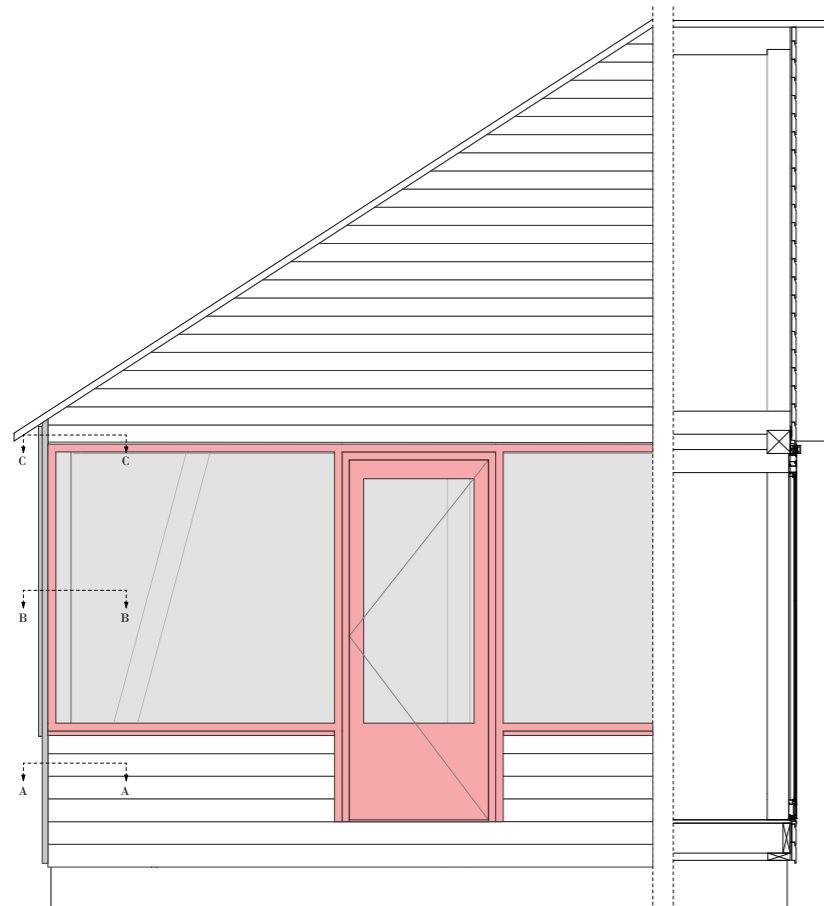
Bygningen utgjør samtidig en utstilling av den tradisjonelle bærekonstruksjonen i tre og er slik sett et museumsobjekt i seg selv. Trekonstruksjonen er synlig både fra innsiden og utsiden og kan studeres i minste detalj av besøkende. Arkitekturen er spesielt utviklet for å gjøre dette mulig.

Man har lyktes med å skape et robust og enkelt bygg som samtidig er inviterende og et godt sted å være ved mange ulike anledninger. At bygningen kan brukes til ulike formål er kanskje særlig viktig for å skape et attraktivt og mye brukt sted i et mindre lokalsamfunn. Bygningen skuer også tilbake på en tid da et hus eller rom gjerne ble brukt til mange ulike formål. Prosjektet belyser hvordan flerbruk, tilpasningsdyktighet og fleksibilitet er viktige elementer for mer bærekraftige bygninger.

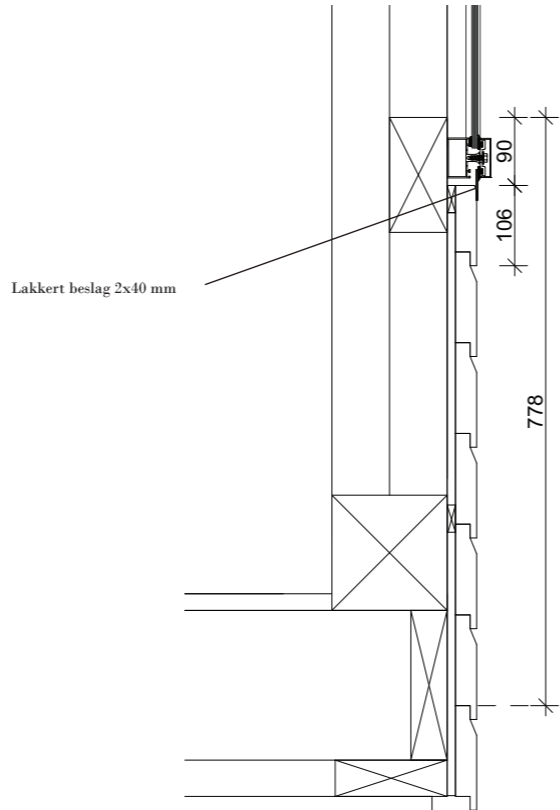
Samfunnshuset på Teigen har skapt nye rammer for meningsfylt fellesskap for alle aldersgrupper i Klæbu. Både gjennom husets tilblivelse og dugnadsarbeid – og ikke minst i den videre bruken og utviklinga av Teigen.

Foto til venstre: Geir Hageskal

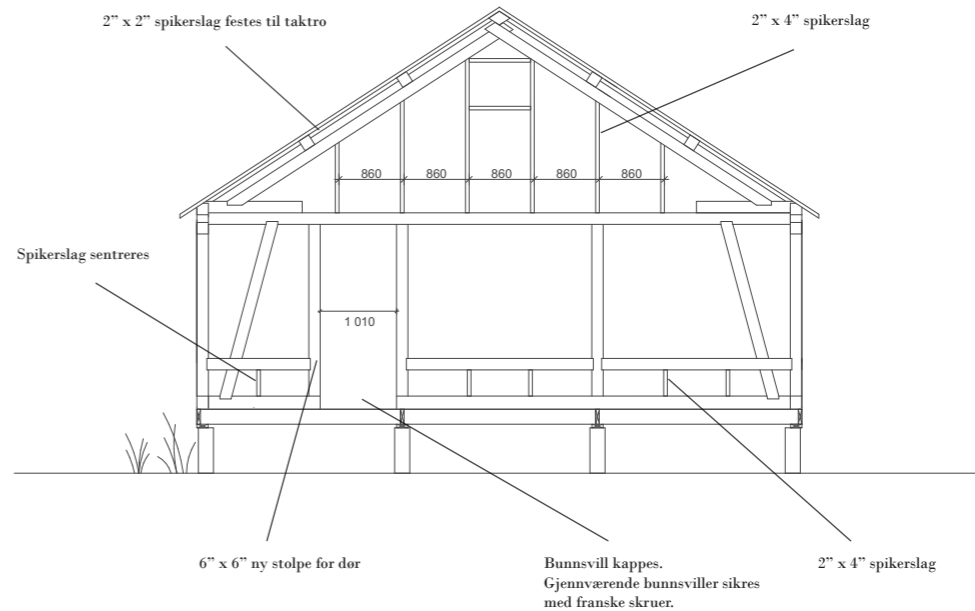

Vertikalsnitt 1:50, Innfesting dør

Vertikalsnitt 1:10

Tidligere vinnere av Trondheim kommunes byggeskikkpris

2020

Krambugata 2

2019

Heimdal videregående skole

2018

Lysholmbygget

2017

Bydelsprosjektet Moholt 50|50

2016

Rehabiliteringsprosjektet Ladekaia

2015

Brattøra friområde med Svingbrua og Sjøbadet/Havstein kirkegård

2014

Boligprosjektet "Presidentveita"

2013

Klubbhuset til idrettslaget Trond

2012

Kyvannet barnehage og Lohove barnehage

